

RETNINGSLINJER ARRANGEMENT

VEILEDER FOR TROMSØ KOMMUNE

Et hjelpemiddel for gjennomføring av meldepliktige arrangement i Tromsø kommune

RETNINGSLINJER ARRANGEMENT

VEILEDER FOR TROMSØ KOMMUNE

INNHOOLD

Innledning	3
Størrelse på arrangementet	3
Meldeplikt	3
Risikoanalyse	4
Risikomomenter.....	4
Mindre arrangement.....	5
Meldeplikt	5
Hva er et mindre arrangement?	5
Krav som må dokumenteres ved mindre arrangement.....	5
Mellomstore og store arrangement.....	7
Meldeplikt	7
Hva faller inn under mellomstore og store arrangement?.....	7
Krav som må dokumenteres ved mellomstore og store arrangement.....	7

INNLEDNING

Forskrift av 26.06.2010 om arrangement i byggverk og byrom, Tromsø kommune er en lokal forskrift som er hjemlet i lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 7.

Forskriften regulerer alle arrangement som finner sted i byggverk eller på områder som normalt ikke benyttes til dette formålet. Dette kan være overnatting i bygg som ikke er overnattingssteder som skoler, konserter i bygninger som ikke er konserthus/kulturhus eller lignende, eller festivaler/arrangement i byrom eller uteområder som normalt ikke benyttes til det formålet.

DSB har også laget en temaveileder som kan være til stor nytte i planleggingen og utformingen av slike arrangement: [Veileder for sikkerhet ved store arrangementer \(DSB, 2017\)](#).

Størrelse på arrangementet

Forskrift om arrangement i byggverk, Tromsø legger *risiko* til grunn for hvorvidt et arrangement blir definert som et mindre, mellomstort eller stort arrangement. Det er ikke nødvendigvis slik at den fysiske størrelsen eller antallet personer på arrangementet er avgjørende.

Det er gjennom risikoanalysen at man må ta stilling til følgende spørsmål:

- **Kan installasjoner/utstyr i bygget/området raskt og enkelt flyttes?**

Hvis det svares ja på dette, forutsettes det at det benyttes små, flyttbare installasjoner/utstyr som kan fjernes umiddelbart av utpekte personer eller med hjelp av maskiner.

- **Kan personer som er til stede på arrangementet raskt og enkelt evakueres/flyttes?**

Hvis det svares ja på dette, forutsettes det at personer kan varsles umiddelbart hvis noe skulle skje med alarm/signal, slik at evakueringen kan starte omgående. Rømningsveier må være dimensjonert for det antallet personer som er tilstede, eller at det foregår på et åpent område uten fysiske hindringer/sperringer.

- **Er det økt risiko for person- og verdisikkerheten i bygget/området ved arrangementet?**

Hvis det svares ja på dette, kan det skyldes at arrangementet foregår i et bygg/område hvor det er vanskelig å ivareta brann- og personsikkerheten på grunn av f.eks. høy personbelastning, eller byggverk/installasjoner/hindringer som gjør evakuering og/eller innsats fra nødetatene vanskelig. Risikoanalysen skal avdekke eventuelle andre forhold som spiller inn her.

Meldeplikt

Det skal sendes melding til Tromsø Brann og redning **minst 1 uke** før gjennomføring av mindre arrangement, og **minst 6 uker** før gjennomføringen av mellomstore og store arrangement. Melding om arrangement med tilhørende dokumentasjon [skal sendes inn her](#). Det vil variere hvor mye dokumentasjon man trenger å sende inn sammen med meldingen, men det skal fremgå at alle

aktuelle punkter er risikovurdert. Ansvarshavende plikter å avklare med Tromsø Brann og redning hvor mye dokumentasjon som skal følge meldingen.

Risikoanalyse

For alle arrangementer skal det gjøres en helhetlig risikoanalyse. Analysen skal avdekke hvor stor risiko som følger av arrangementet. Dette vil bidra til å kategorisere arrangementet som lite, mellomstort eller stort.

Risikoanalysen skal vurdere hva sannsynligheten er for at en uønsket hendelse skal oppstå, og hva konsekvensen av hendelsen vil være. Når man har avdekket hva som er de største risikoforholdene, skal det lages en tiltaksplan som beskriver hvordan man skal redusere risikoen så mye som det er rimelig å få til. For øvrig vises det til NS:5148:2008: Krav til risikoanalyse.

Denne jobben er helt sentral i planleggingen, da den vil legge føringer for muligheter og begrensninger ved arrangementet, og man må planlegge ut fra disse. Meldefristen er satt slik at det er mulig å fremskaffe ytterligere dokumentasjon eller gjøre justeringer dersom den innleverte dokumentasjonen ikke godt nok beskriver hvordan sikkerheten skal ivaretas.

Risikomomenter

Ved hjelp av risikoanalysen skal man kunne forebygge hendelser som kan oppstå under arrangementet. Under er det listet opp en del momenter det er viktig å ta stilling til i risikoanalysen. Listen er ikke utfyllende, men tar for seg en del generelle punkter.

- Hvilke branntekniske forutsetninger og begrensninger finnes på bygget? Dette fremgår av bygningsdokumentasjonen som eier skal ha tilgjengelig. Her finnes det informasjon om brannalarmanlegg, ledesystem/nødlis, sprinkleranlegg osv. ALLE branntekniske løsninger i bygget skal være dokumentert her. I tillegg har man en persontallsberegning som sier hvor mange mennesker byggverket er dimensjonert for samtidig. Denne dokumentasjonen er helt nødvendig for å kunne gjennomføre et arrangement i et byggverk!
- Hvordan skal mennesker varsles hvis det ikke er brannalarmanlegg på stedet/i bygget?
- Skal arrangementet foregå på et inngjerdet/lukket område, eller kan publikum bevege seg fritt? Ta spesielt hensyn til hvor lang tid det vil ta å evakuere området ved en uønsket hendelse, antall rømningsveier/utganger og total bredde.
- Er det spesiell risiko i bygget området som f.eks. tilliggende industri, eldre trehusbebyggelse, farlig stoff anlegg, osv.?
- Behovet for vakter, nattevakter, osv. Hvilken opplæring, instruks og rutiner finnes?
- Er det personer med spesielle behov som må vies særlig hensyn med tanke på evakuering?
- Skal det foregå aktivitet som øker risikoen for brann? Bruk av levende lys, gass, alternativ oppvarming, pyroteknikk, osv.?
- Er det tilrettelagt for nødetatenes innsats? Tilgang til bygget/området for kjøretøy
- Ved utendørs arrangement, vil installasjoner/utstyr være til hinder for tilgang til eller rømningsvei fra omkringliggende bygninger?

MINDRE ARRANGEMENT

Forskriftens definisjon av et mindre arrangement er som følger:

«Bruk av området som i liten grad påvirker brann- og personsikkerheten i området for øvrig. Flyttbare installasjoner/objekter/folkemengde kan raskt og enkelt flyttes for å frigjøre brann- og redningsareal ved behov»

Meldeplikt

Mindre arrangement skal meldes til Tromsø Brann og redning minst 1 uke før arrangementet starter.

Hva er et mindre arrangement?

Det skal gjøres en helhetlig risikoanalyse av alle arrangement. En slik analyse skal ta stilling til risikoen knyttet til det aktuelle arrangementet, og ut fra det vurderes det om det er et mindre arrangement.

Arrangement som kan falle inn i denne kategorien er overnatting i skoler og barnehager, ansamlinger av en folkemengde på et åpent område, eller en mindre folkemengde på et lukket område. Kriteriene er at menneskene som er tilstede kan varsles umiddelbart ved en uønsket hendelse, slik at de kan evakueres direkte til trygt sted. For å oppnå en rask evakuering må det være tilstrekkelig med rømningsveier tilgjengelig, og fri for blokkeringer av utstyr, installasjoner o.l.

Krav som må dokumenteres ved mindre arrangement

1. Ansvarlig for arrangementet og telefonnummer vedkommende treffes på under arrangementet.
2. Tillatelse fra eier av området, evt. grunneier dersom arrangementet skal foregå i telt, plasthall eller lignende. Foregår arrangementet i en eller flere bygninger skal bygningseier gi tillatelse til bruk.
3. Risikoanalyse. Kartlegging av sannsynlighet og konsekvens for uønskede hendelser, med tilhørende tiltaksplan for å redusere risikoen.
4. Vaktens forutsetninger: Antall vakter, instruksjer, og intern/ekstern kommunikasjon. Omfanget av vakter bestemmes ut fra risikoen som er vurdert.
5. Fastsetting av persontall. Persontall skal settes ut fra tilgjengelig dokumentasjon eller særskilt vurdering.

I bygninger gjelder fastsatt persontall i bygningsdokumentasjon, evt. må brannteknisk rådgiver gjøre en særskilt vurdering av arrangementet. Utendørs må man gjøre en vurdering av totalt tilgjengelig areal, antall rømningsvei og total bredde, samt tilgjengelig rømningstid.

6. Dimensjonering av rømningsveiene (beliggenhet, antall, bredde og merking) sett i forhold til beregnet persontall og tilgjengelig rømningstid.

For mindre arrangement som legges til et åpent område uten noen form for sperring/inngjerdning trenger ikke dette punktet å belyses nærmere. Hvis det er inngjerdning/sperringer skal det dokumenteres at rømningsforholdene er tilfredsstillende.

7. Situasjonsplan som viser slokkeutstyr, rømningsveier, osv., sammen med objekter og utstyr som skal benyttes i bygget/området for øvrig. (Scene, telt, boder, osv.)

Innendørs: For mindre arrangement i byggverk vil det være tilstrekkelig med en enkel skisse som viser plassering av slokkeutstyr, rømningsveier, osv. Disse vil måtte baseres på de eksisterende branntegningene.

Utendørs: For utendørs arrangement skal tegningen vise plasseringen av scener, telt rigg og annet utstyr som har betydning for evakuering eller innsatsmulighetene for nødetatene.

8. Oversiktskart som viser hovedatkomst og evt. alternativ atkomstvei for brannvesenet, risikosoner/områder hvis det finnes, og markering av vannforsyning/slokkevann. For konkrete krav til adkomstveg vises det til «Retningslinjer vedrørende tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper – Tromsø kommune».

Innendørs: For mindre arrangement er det som regel ikke nødvendig å utarbeide oversiktskart. Det må verifiseres at branntegningene/orienteringsplanen som finnes er riktig.

Utendørs: For utendørs arrangement må det utarbeides et oversiktskart for arrangementet hvor man tar hensyn til retningslinjene for tilrettelegging som Tromsø Brann og redning har utarbeidet.

MELLOMSTORE OG STORE ARRANGEMENT

Forskriften har følgende definisjon av mellomstore arrangement:

«Bruk av områder som kan påvirke brann- og personsikkerheten ved arrangementet og i området for øvrig. Ikke flyttbare installasjoner/objekter, eller bruk av flere mindre flyttbare installasjoner som samlet ikke lar seg raskt flytte for å frigjøre brann- og redningsareal ved behov».

Definisjon av store arrangement:

«Bruk av områder som i større grad påvirker brann- og personsikkerheten i objektet som benyttes og området for øvrig. Økt risiko for person- og verdissikkerhet ved arrangement. Ikke flyttbare installasjoner/objekter, eller bruk av flere flyttbare installasjoner i ett større område som samlet ikke lar seg raskt flytte for å frigjøre brann- og redningsareal ved behov.»

Meldeplikt

Både mellomstore og store arrangement har en meldefrist på minimum 6 uker.

Hva faller inn under mellomstore og store arrangement?

Det skal fremkomme av risikoanalysen om arrangementet er mellomstort eller stort. Den avgjørende forskjellen mellom disse to er hvor høy risikoen er. Dette bestemmes ikke nødvendigvis av den fysiske størrelsen eller antallet mennesker som er tilstede, men om størrelsen i forhold til forutsetninger for brann/brannspredning sett opp mot rømningsveier og innsatsmuligheter utgjør en høy risiko eller ikke.

Generelt kan skolerevyer og mindre forestillinger i bygg som normalt ikke benyttes til slikt formål, eller mindre konsert/forestilling utendørs havne i kategorien mellomstore arrangement.

Større konserter/festivaler eller annet som involverer store arealer, svært høyt persontall, og/eller andre forhold som tilsier særskilt risiko (i tettbebygd trehusbebyggelse e.l.) havner i kategorien store arrangement.

Rent praktisk har ikke forskjellen så mye å si, da meldefristen er like lang og de samme tingene skal dokumenteres.

Krav som må dokumenteres ved mellomstore og store arrangement

1. Ansvarlig for arrangementet og telefonnummer vedkommende treffes på under arrangementet.
2. Tillatelse fra eier av området, evt. grunneier dersom arrangementet skal foregå i telt, plasthall eller lignende. Foregår arrangementet i en eller flere bygninger skal bygningseier gi tillatelse til bruk.

3. Risikoanalyse. Kartlegging av sannsynlighet og konsekvens for uønskede hendelser, med tilhørende tiltaksplan for å redusere risikoen.
4. Vaktens forutsetninger: Antall vakter, instruksjer, og intern/ekstern kommunikasjon. Omfanget av vakter bestemmes ut fra risikovurderingen.
5. Fastsetting av persontall. Persontall skal settes ut fra tilgjengelig dokumentasjon eller særskilt vurdering.

Innendørs: I bygninger gjelder fastsatt persontall i bygningsdokumentasjon, evt. må brannteknisk rådgiver gjøre en særskilt vurdering av arrangementet.

Utendørs: Her må man gjøre en vurdering av totalt tilgjengelig areal, antall rømningsvei og total bredde, samt tilgjengelig rømningstid. For store arrangement kan man gjøre beregninger ut fra anerkjente normer som «The Green guide» eller «The Purple guide», se pkt. 6.2.2 i Veileder for sikkerhet ved store arrangementer, (DSB 2017).

6. Dimensjonering av rømningsveiene (beliggenhet, antall, bredde og merking) sett i forhold til beregnet persontall og tilgjengelig rømningstid.

Innendørs: Fordi meldepliktige arrangement ofte foregår i byggverk som ikke er opprinnelig godkjent for denne bruken, vil heller ikke rømningsveiene være tilfredsstillende mtp. bredde, antall, osv. Derfor må det dokumenteres at rømningsveiene er tilstrekkelige i forhold til det antall personer som skal oppholde seg i bygningen. Dette må gjøres av brannteknisk rådgiver. I enkelte tilfeller må man etablere flere rømningsveier.

Utendørs: Det finnes ingen spesifikke regler for rømningsveier ved utendørsarrangement. Men DSBs veileder angir noen tommelfingerregler man kan legge til grunn med mindre særskilt forhold gjør at de må justeres ytterligere. Det skal synliggjøres at tilgjengelig rømningstid er større enn nødvendig rømningstid for at publikum skal komme seg vekk fra farlig område. Det bør ikke legges til grunn en høyere kapasitetsutnyttelse enn 60 personer pr. meter rømningsbredde pr. minutt.

7. Situasjonsplan som viser slokkeutstyr, rømningsveier, osv., sammen med objekter og utstyr som skal benyttes i bygget/området for øvrig. (Scene, telt, boder, osv.)
8. Oversiktskart som viser hovedatkomst og evt. alternativ atkomstvei for brannvesenet, risikoner/områder hvis det finnes, og markering av vannforsyning/slokkevann. For konkrete krav til adkomstveg vises det til «Retningslinjer vedrørende tilrettelegging for rednings- og slokkemannskaper – Tromsø kommune».

Innendørs: For arrangement som kun foregår innendørs er det som regel ikke nødvendig å utarbeide oversiktskart. Dette med bakgrunn i at utforming av de eksisterende adkomstveiene ikke påvirkes av innendørs arrangement. Hvis arrangementet medfører behov for spesielle innsatskjøretøy eller tilrettelagt innsatsvei til et spesielt område/del av bygget må dette vurderes særskilt i hvert enkelt tilfelle.

Utendørs: For utendørs arrangement må det utarbeides et oversiktskart for arrangementet hvor man tar hensyn til retningslinjene for tilrettelegging som Tromsø Brann og redning har utarbeidet.